

4. neděle adventní – O Josefovi

1. čtení: Mt 1,1-17

Kázání: Mt 1,18-25

Bratři a sestry,

máte rádi rodokmeny? Zjišťovat si, kdo byl můj praprapradědeček, kolik rytířů a nebo zlodějů bylo mezi mými předky. A jestli by náhodou nešlo uplatnit nějaký restituční nárok, když přece...však víte. V prvním čtení jsme si četli rodokmen. A to hodně slavný rodokmen. Je v něm Abrahám, Izák i Jákob. A náš Bůh se dost často představuje jako Bůh Abrahámu, Izákovi a Jákobovi. To je dobrý začátek rodokmenu. Dále je tam dost králů, včetně toho největšího, krále Davida. Dobře, je tam taky pár přešlapů, pár prostitutek a pár neznabohů, ale celkem vzato, je to ten nejlepší možný rod. Pěkný rodokmen. Na začátku toho rodokmenu čteme, že patří Ježíši. Ale on nepatří. Je to rodokmen Josefa. A Josef přece nebyl Ježíšův táta. Na tom se shodnou asi všichni. Tak proč to tady v té Bibli je? Myslím, že právě kvůli Josefovi. Začátek Ježíšova příběhu je totiž, alespoň podle pana evangelisty Matouše, který nám to napsal, o Josefovi. Ne o Marii, o té víc píše ten druhý pán evangelista, totiž Lukáš. A taky píše o těch jesličkách, chlévu a pastýřích. Pojdme se dnes podívat na Josefa.

Nyní se obracím na vás bratry, a hlavně na ty z vás, kteří jste se už oženili. Zkuste si vzpomenout, jaké to tehdy bylo, tedy ještě před svatbou, když jste s tou svojí milou chodili, vodili jste se za ruce, říkali si, že se máte rádi a pak jste si i řekli, že se vezmete. Vzpomínáte? Tak teď si představte, že by vám pár týdnů před svatbou ta vaše milovaná řekla, že čeká dítě a to ne s vámi. Že prostě během příprav na svatbu otěhotněla s někým jiným. A klidně si i představte, že by to sváděla na Ducha Svatého. Myslím si, že by to bylo docela jedno, co by řikala. Faktem by bylo, že je těhotná s nějakým jiným chlapem. To je ale blbá představa co? A teď si tu blbou představu vynásobte stokrát a dostanete se k tomu, co asi prožíval Josef.

V evangeliu se totiž hned v první větě toho příběhu o narození Ježíše Krista, Božího syna, dostáváme do intimního rodinného dramatu, kde to vypadá, že jedno manželství skončí ještě dřív, než začalo. To, co mělo být moc hezké, je najednou úplně blbě. Říkal jsem, abyste si stokrát vynásobili představu, že by se to stalo vám. Dneska by to asi taky bylo těžké, ale tehdy to bylo o život. Marie se totiž podle tehdejších zvyků před svatbou s Josefem nesetkala o samotě. Takže to Josefovo dítě skutečně být nemělo. A Marie tak Josefa podvedla a měla být podle zákona i s bříškem ukamenována. Nebo alespoň zbytek života prožít jako odpad společnosti. Ale i bez toho je to hrůza. Josef byl podveden. Tou, která mu asi vyznávala lásku, se kterou se bavil o tom, jak bude ten jejich společný život vypadat. Všechno to pěkné je v háji. Marie čeká dítě s někým jiným. A je jedno s kým. Otázkou totiž nebylo, jestli se rozejít, protože ten vztah byl v háji. Marie ho podvedla. Otázkou bylo, jak ten rozchod bude vypadat.

V evangeliu se píše, že Josef byl spravedlivý, a proto chtěl Marii propustit tajně. To asi také stojí za vysvětlení, ta Josefova spravedlnost. Spravedlivé, totiž v tom významu dodržet zákon, by bylo, všem vysvětlit, co se stalo. Že ho Marie podvedla a proto ten vztah končí. Spravedlivé by bylo Marii nechat ukamenovat. To přikazoval zákon. Josef nám tady ale ukazuje jinou spravedlnost. Totiž svalit tu vinu na sebe. Propustit ji tajně a nechat třeba všechny ty, kteří rádi pomlouvají, aby si vymysleli, že to je jeho dítě ale že ho prostě nechce a nechce ani Marii. Že je to prostě špína chlap. Ano, tohle je podle Bible spravedlnost. Ve jménu milosrdenství překročit zákon a svést to klidně na sebe. A tohle se bude pak táhnout celým Ježíšovým příběhem, totiž, že spravedlnost je milosrdenství a milosrdenství je spravedlnost. Josef byl moc dobrý chlap.

A pak do příběhu vstoupí sen. Boží sen. A díky Bohu se Josefovi otevrou oči, aby viděl věci ještě trochu jinak. Sen. Umíte si představit, že by vás takhle ovlivnil sen? Že by vám právě sen mohl otevřít oči? Ne Bible, ani kázání pana faráře ani dobrá rada od moudrých, ale sen. Josefovi sen stačil. Najednou si uvědomil, že by to přece mohlo být úplně jinak. Anděl mu říká: "Josefe, synu Davidův, synu krále Davida, neboj se." Tvoje spravedlnost je milosrdná, ale může to být ještě lepší. Vždyť ty se vlastně bojíš přijmout Marii k sobě. Tak se neboj. Neboj se vzít si ji, i když tomu nerozumíš. Neboj se dál jí důvěřovat, věřit jí, že tě miluje. Zkus se nebát a znovu ji přijmout. To, co v ní bylo počato, je z Ducha Svatého. Jak už jsem říkal, Josef byl moc dobrý chlap. Dokázal nestát zarputile na svých postojích, byť to byly postoje dobré. Dokázal se otevřít novým možnostem, i když k němu přišli jenom ve snu. To je velká odvaha.

Já vím, nás by hrozně zajímalo, jak to opravdu bylo s tím početím z Ducha Svatého. Jedni říkají, že na ni prostě sestoupil Duch Svatý a ona otěhotněla. Druzí zase klevějí něco o římském vojákovi, se kterým se Marie zapletla. Tak jak to teda bylo? Nevíme a není to důležité. Ani Matouš nám to tu nijak nevysvětluje. Protože důležité je, co udělal Josef. Že k sobě tu holku zase přijal, že vzal život toho miminka za Boží vůli a neměl s tím problém. Ať se to miminko stalo jakkoli. To je význam a důraz tohoto příběhu.

Proč myslíte, že v tom evangeliu začíná ten Ježíšův příběh takhle? Takhle složitě a v nejistotě a vše je otázkou důvěry? Možná proto, že to tak prostě v životě je. Všechno v našem životě, všechno důležité je složitě, je to v nejistotě a je to otázkou důvěry. A jestli měl být Ježíš, ten Boží syn, opravdu člověkem se vším všudy, tak tohle je možná ten nejlepší začátek. Josef Ježíše adoptoval, přijal ho za svého a postaral se o něj i o Marii. To právě díky Josefovi je Ježíš právoplatným potomkem Davidovým. Toho Davida, ze kterého měl přece vzejít mesiáš, spasitel, zachránce. To Josef způsobil, že Ježíš vyrůstal v rodině, s mámou a tátou. Byť to bylo složitě, v nejistotě, otázkou důvěry.

Také to byl Josef, kdo měl to miminko pojmenovat. Jeho jméno mělo být prý Ježíš a zároveň Immanuel. Immanuel znamená: Bůh je s námi, s námi lidmi. Ježíš, to znamená: Bůh zachrání. Jak ta dvě jména spolu souvisí, to je Matoušova hádanka, kterou si můžete luštit sami a za dva dny, tedy 25. prosince si na bohoslužbách můžeme ta řešení porovnat. Josef, Ježíšův právoplatný táta, tuhle hádanku vyřešil. A po něm tu hádanku řešil a nám lidem vysvětloval i Ježíš celým svým životem. Ale to už je zase jiný příběh. O tom a ž někdy jindy.

V životě jsou ty důležité věci složitě, nejisté, otázkou důvěry. A je hrozně důležité, aby právě v těchhle věcech nám byl blízko někdo, kdo dokáže důvěřovat, přijmout nás, podržet nás. Marie s miminkem měli Josefa. Díky Bohu. Snad nám právě ten Josef může být pomocí a ten jeho příběh nám poradit, jak být spravedlivý, milosrdný, otevřený Božímu jednání. Kéž by církev byla místem takovýchhle Josefů. Těch, kteří, když je to potřeba, dokážou překročit zákony, morálku, vychování, svoje vlastní bezpečí, aby pomohli člověku. Těch, kteří dají víc na sny a na otevřenost Boží cestě než na to, co si asi budou lidi říkat.

Amen